Meleklerde ve ruhlarda tefekkür

Cizre'den okuyucumuz: *"Bediüzzaman Hazretleri semayı şenlendiren Melekler ve Rûhâniyât olduğunu bildiriyor. Bu rûhâniyât dediği bizim dünyaya gelmeden intizar salonu denilen yerde bekleyen ruhlarımız mıdır? Yoksa bizim ruhlarımız haricinde, ruhanî diye isimlendirilen Allah'ın başka mahlûkatı mıdır? Melekler ve ruhaniler tefekkür ederler mi?"

Meleklere iman, İslâmiyet'in iman esaslarından ikincisidir. Yerler ve gökler meleklerle doludur. Bedîüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle; yeryüzünün küçüklüğüyle birlikte hayat ve şuur sahibi mahlûklarla cıvıl cıvıl doldurulmuş âdeta bir hayvanlar mahşeri hüviyetinde olması, ulvî ve yüksek burçlar sahibi olan gökyüzünün de hayat, şuur ve idrak sahibi mahlûklarla dolu olduğunu bize gösteriyor.

Bediüzzaman Hazretlerine göre, adına ister melâikeler diyelim, ister ruhanîler diyelim; o şuur, idrak ve hayat sahibi mahlûklar, insanlar ve cinler gibi şu âlem sarayının seyircileri, okuyucuları ve Rubûbiyet saltanatının dellâllarıdırlar. Çünkü kâinat denilen bu âlem sarayı had ve hesaba gelmeyen güzellikler, süslemeler ve nakışlarla donatılmıştır. Böyle bir kâinat; mütefekkir, takdir edici ve kadir kıymet bilen varlıklar tarafından sonsuz şekilde tefekkür edilmeye lâyıktır. Öyle ya, güzellik elbette âşık ister. Yemek de aç olana verilir.

İnsanlarla cinler ise bu sonsuz vazifenin, şu görkemli tefekkürün ve bu geniş ibadetin hakkını verememekte; milyondan ancak birisini yapabilmektedirler. Demek bu sonsuz ve çeşitli vazifelere ve ibadetlere sonsuz melâike nevîleri ve ruhanî sınıfları lâzımdır. Nitekim yıldızlar, gezegenler ve göktaşlarından, tâ yağmur damlalarına kadar bütün varlıklar, çeşit çeşit melâikenin ve rûhânî mahlûkların bineği ve meskenidirler. Onlar bu bineklere Allah'ın izniyle binerler ve şehâdet âlemini seyredip gezerler. Yeşil kuşlar ve Cennet kuşlarından sineklere kadar her bir hayvan, cins cins ruhânî varlıkların tayyareleridirler. Onlar bunların içinde Allah'ın emri ve izni ile cismanî âlemleri gezerler, o cesetlerdeki duyguların pencereleriyle

cismânî fıtrat mu'cizelerini izlerler ve tefekkür ederler.

Öyleyse anlaşılmalıdır ki, şu yeryüzünün karanlık toprağından ve bulanık suyundan, hiç durmadan letafetli hayatı ve nurlu idrak sahibi mahlûkları yaratan Hâlık Teâlâ'nın, elbette ruha ve hayata münasip göklerdeki şu ışık denizinden ve şu karanlık okyanusundan, çok muhtelif şuur sahibi varlıkları vardır; hem çok yoğun biçimde vardır. Gökler, burçlarına, yıldızlarına ve peyklerine varıncaya kadar şuur sahibi, hayat sahibi ve ruh sahibi mahlûklarla doludur.1

Göklerin ve yerlerin meleklerle dolu olduğunu Peygamber Efendimiz'den (asm) dinleyelim: "Ben sizin görmediklerinizi görüyorum, işitmediklerinizi işitiyorum. Gökyüzü gıcırdadı! Gıcırdamak onun hakkıdır! Çünkü gökyüzünde dört parmaklık bir yer yoktur ki, bir melek alnını koyarak orada secdeye kapanmamış olsun!"2

Cisimlerin muhtelif cinsleri ve karakterleri gibi, cinlerin, meleklerin ve ruhânî varlıkların da çok farklı cinslerden olduklarını ve çok değişik karakterler sergilediklerini beyan eden Bedîüzzaman Hazretleri, meselâ bir damla yağmura bakan meleğin, güneşte görevli melek cinsinden olmadığını kaydeder. Hazret-i Üstad, ateşten, ışıktan, nurdan, nardan, zulmetten, karanlıktan, havadan, sudan, sesten, kokulardan, esirden, elektrikten ve sair lâtîf ve akıcı maddelerden yaratılmış olan hayat, şuur ve ruh sahibi mahlûkları Kur'ân'ın, "melâike, cin ve rûhânî" olarak adlandırdığını bildirir.3

İnsanın dünyaya gelmezden önce sonsuzluk tarafında zerreler âleminde ruhlar veya zerreler hâlinde yaratıldığı ve Cenâb-ı Hakkın "Elestü birabbiküm?" (Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?) sorusuna muhatap olduğunu ve "Belâ!" (Evet; Rabb'imizsin ya Rabbi!) diye cevap verdiğini bize Kur'ân söylüyor.4 Yolculuğuna ruhlar âleminden başlayan insan ruhunun5, dünya hayatından sonra uğradığı ve mahşer için bir bekleme salonu hükmünde olan berzah âleminde—eğer sâlih ruhlardan ise—Allah'ın izniyle göklerde ve yıldızlarda gezdiği de doğrudur.6

Diğer taraftan Kur'ân'da Hazret-i Cebrail'in (as) bazen "ruh"7, bazen "rûhu'l-emin"8 ve bazen "rûhu'l-kudüs"9 sıfatlarıyla anıldığı da bir gerçektir.

Binaenaleyh, "rûhâniyât" tabirinden yalnız insanların ruhlarını değil; insanlarla birlikte dumansız ateşten, ışıktan, nurdan, karanlıktan, sesten, kokulardan, elektrikten, havadan, esirden ve bilmediğimiz akıcı ve hoş maddelerden yaratılan ve cismânî olmayan mahlûkları anlıyoruz. Bu kavramın içine insan ruhu girebileceği gibi, muhtelif cinsleriyle melekler ve cinler de girmektedirler.

Dipnotlar:

1- Sözler, s. 162, 163, 467, 469
2- Tirmizî, Zühd, 7
3- Sözler, s. 469
4- A’râf Sûresi, 7/172(Tefsîri için bakınız: Sözler, s. 105)
5- Sözler, s. 35
6- Lem’alar, s. 230
7- Kadr Sûresi, 97/4
8- Şuarâ Sûresi, 26/193
9- Nahl Sûresi, 16/102